

Förebild i kampen mot AIDS

Referat Bertil Olsson

Mariela Castro, ordförande för CENESEX, på stor konferensen på Havanna-paviljongen på Internationella dagen mot homofobi. Foto Martin Österlin

På 17:e Världskonferensen om AIDS i Mexico City den 8 augusti, samlades c:a 20.000 experter från hela världen för att diskutera HIV och AIDS. I hela världen finns nu över 33 miljoner AIDS-sjuka, och varje minut smittas 11 ungdomar av HIV. Kuba tillhör de länder som har lägst antal AIDS-sjuka, och framhölls under konferensen som ett föredöme.

Det är helhetssynen som varit framgångsrik. I Kuba har ingen stor ökning ägt rum sedan det första fallet konstaterades 1986. Andelen sjuka vuxna är 0,3 %, vilket är lägsta andelen i hela Amerika, och ett av de lägsta i världen. Andelen HIV-smittade är 0,05 %, vilket även det är bland de lägsta i världen, trots att Kuba omges av länder med några av världens högsta smittotal. Siffran för länderna i Karibien är 2,3%, vilket är det högsta efter Afrika söder om Sahara (9%). I Haiti är 6,1 % av befolkningen HIV-smittade. Ett speciellt förhållande för Kubas del är att ingen har smittats i samband med intravenösa droger eller från mor till barn i samband med förlossning.

Redan 1983, tre år innan de första fallen av HIV-smitta upptäcktes på Kuba, bildades en statlig AIDS-kommission för att informera allmänheten genom sexualundervisning i skolorna och via TV.

När så de första fallen dök upp, isolerades de på sanatorier, deras sexualpartners kontaktades och testades. Alla kubaner som varit i Afrika testades också, och gravida kvinnor. HIV-positiva kvinnor fick medicin för att förhindra överföring till sina ofödda barn, och de förlöstes med kejsarsnitt. Anti-retrovirala mediciner saknades pga USAs blockad, men 2001 började kubanska laboratorier tillverka generiska versioner av sex olika mediciner, och nu är Kuba ett av en handfull utvecklingsländer som erbjuder mediciner till alla HIV/AIDS-patienter.

Idag finns alla smittade och deras sexualpartners på en

databas, och alla nysmittade måste delta i en åttaveckors kurs på ett sanatorium. HIV-testning är inte längre obligatoriskt i samband med sjukvård, men det rekommenderas starkt för gravida kvinnor och för högriskgrupper.

Dr Byron Barksdale, ledare för Cuban AIDS Project, en ideell organisation i USA, menar att USA har en hel del att lära av Kuba när det gäller HIV och AIDS. När HIV-smittade i USA får sin diagnos, får de kanske fem minuters information, men de borde naturligtvis erbjudas en intensiv undervisning, gärna 6 eller 8 veckor som på Kuba. Men Dr Barksdale medger att kulturella skillnader mellan de två länderna skulle göra det svårt att införa den kubanska modellen. "I USA sätter man den enskildes rätt i första rummet, men på Kuba förväntas individen göra det som krävs för att skydda det kollektiva samhället. Det är därför människor i högriskgrupper gärna ställer upp på HIV-test."

Den kubanske filmaren Belkis Vegas, som just nu gör en dokumentär om AIDS, berättar att det på Kuba är ett lagbrott att ha samlag utan kondom när man är HIV-smittad. Men ingen HIV-smittad riskerar att mista sitt arbete och de får sin lön även under tiden på sanatorium.

Sedan 1993 är vistelsen på sanatorium frivillig, och patienterna får komma och gå som de vill. 47% av de smittade väljer att stanna kvar på sanatorierna efter den obligatoriska åttaveckorskursen.

Enligt Nina Ferencic från FNs AIDS-program, har Kuba mycket att erbjuda andra länder som kämpar mot AIDS-epidemin. Kuba erbjuder AIDS- mediciner till fattiga länder, om något tredje land med ekonomiska möjligheter ställer upp och finansierar tillverkningen. Detta erbjudande har enligt Dr Torres på hälsoministeriet tyvärr fått ett mycket klenat gensvar bland rika länder.

Källa: Ahora 080808

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se